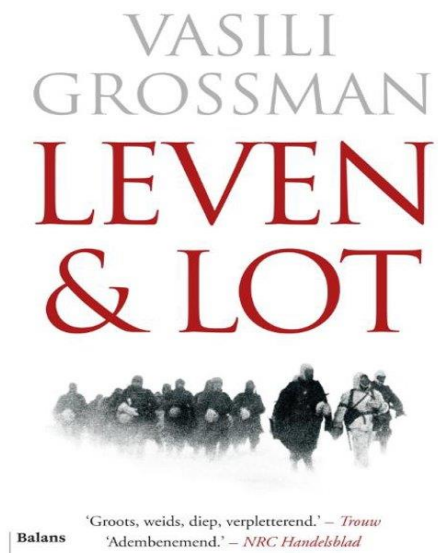

De KSR-Leesgroep 2020 heeft als thema: *De zin van het bestaan*. Wij lezen twee boeken - van Victor Frankl ('De zin van het bestaan') en van Vasili Grossman ('Leven en lot') - over diepingrijpende ervaringen die mensen meemaken als zij onderworpen zijn aan systematische terreur. Deze boeken plaatsen wij in een kader van theologische reflecties van twee boeken van de invloedrijke Tsjechische priester en hoogleraar filosofie en sociologie Tomas Halik.

De Weense psychiater en neuroloog **Victor Frankl** verbleef drie jaar in verschillende concentratiekampen, waar hij getuige was van groot menselijke leed. In zijn boek 'De zin van het bestaan' introduceert Viktor Frankl zijn filosofie: de logotherapie. Zijn denkbeelden vermengen zich echter zo geleidelijk met zijn feitelijke belevenissen, dat zijn boek uitstijgt boven de verschrikkingen van de oorlog. Voor iemand die jarenlang niet anders dan lijden en de macht van het kwaad om zich heen heeft gezien, heeft hij een verrassend optimistische opinie omtrent het vermogen van de mens zich boven zijn lijden te verheffen en een toepasselijke gerichte waarheid te vinden. Dit bereikt hij door een transformatie van voor velen onvoorstelbare persoonlijke ervaringen tot een voor ieder toegankelijke inspirerende filosofie.

De Russische ingenieur en schrijver **Vasili Grossman** werd in 1941 oorlogscorrespondent van het Rode Leger. Hij nam onder andere deel aan de slag om Stalingrad, de slag om Berlijn en de bevrijding van concentratiekamp Treblinka. Na de oorlog werd zijn vertrouwen in het Sovjet-regime zwaar op de proef gesteld door de vervolging van de Joden en intellectuelen door Stalin. Op basis van zijn vele aantekeningen schreef hij 'Leven en lot', waarin trouw en vriendschap, maar ook verraad en angst centraal staan in het leven van mensen die gebukt gaan onder terreur. Daarnaast snijdt hij tal van existentiële thema's aan: hij beschrijft het leven van gewone, bange mensen, die door de staat en hun tijd (het 'lot') verleid worden tot banale vormen van kwaad en verraad. Alle facetten van het leven komen in het boek aan bod: filosofische bespiegelingen over goed en kwaad, de functie van de wetenschap, liefde, moed, lafheid, verdriet, vriendschap, wanhoop en trouw.

In het geheim werd de Tsjechische hoogleraar filosofie en sociologie **Tomas Halik** (1948) priester gewijd in het communistische tijdperk. Hij verhoudt zich bijzonder tot het atheïsme en secularisme, en kiest de twijfel en de onzekerheid als uitgangspunt in een tijd van religieuze desoriëntatie. Zijn boek "Ik wil dat jij bent" kiest als uitgangspunt de aan St. Augustinus toegeschreven tekst "Amo, volo ut sis". Halik, die wars is van al te mensvriendelijke, vooral banale godsbeelden, komt via genuanceerde beschouwingen uit bij de idee dat God liefhebben met Augustinus uitgedrukt kan worden als: 'Ik wil dat Jij bent'. Geloof zonder liefde kan God niet bereiken, wij kunnen slechts door onze liefde en verlangen God omarmen. In zijn boek "Raak de wonden aan" neemt hij de twijfel van de ongelovige Thomas als uitgangspunt van theologische reflectie. Twijfel kom niet in mindering op geloof, maar is er een eigentijdse uitdrukking van. De manier waarop deze twijfel wordt overwonnen, is dat Christus hem zijn wonden toont en laat aanraken. Tot geloofs zekerheid komt men alleen wanneer men in het aanraken van de wonden van de wereld, God aanraakt – alleen daar ontmoet men Hem. De wonden 'aanraken' wordt een metafoor voor de plaats waar, en de manier waarop God zich laat kennen in het leed van deze wereld.

Data KSR-Leesgroep

Dinsdag 3 maart 2020, 17-20.00 uur : Halik, Ik wil dat jij bent

Maandag 8 juni 2020, 17-20.00 uur : Frankl, De zin van het bestaan

Maandag 7 september, 2020, 17-20.00 uur : Grossman, Leven en lot

Maandag 30 november, 2020, 17-20.00 uur : Halik, Raak de wonden aan

Locatie: St. Bartholomeus Gasthuis

Lange Smeestraat 40, 3511 PZ Utrecht